

Anbefalinger til taleundervisningstilbud

Hjernesagen har udviklet 12 anbefalinger til, hvordan kommunikationstilbud med fordel kan tilrettelægges.

Hjernesagen anbefaler, at:

1. Taleundervisningen påbegyndes under indlæggelsen på sygehuset, og at det sker tidligt i forløbet

Det anbefales, at alle patienter med kommunikationsvanskeligheder ved indlæggelsen henvises til en logopæd, at dette sker uanset alder, og at logopæden kontakter patient og pårørende allerede inden for de første dage. Logopæden tilbyder undersøgelse og undervisning efter behov. De pårørende tilbydes rådgivning og vejledning samt mulighed for at deltage i undersøgelse og undervisning. Logopædens indsats skal ske i tæt samarbejde med øvrige faggrupper på sygehuset.

2. Taleundervisningen fortsætter efter udskrivelsen, og at der ikke er ventetid

Logopæden skal bidrage til at udarbejde den afasiramtes genoptræningsplan. Det anbefales, at undervisningen kan fortsætte efter udskrivelsen, og at der ikke er ventetid.

3. Eneundervisning tilbydes på alle taleinstitutter/kommunikationscentre

Det anbefales, at der tilbydes intensiv undervisning, hvor der arbejdes individuelt og målrettet med den enkeltes afasi og kommunikation.

4. Gruppeundervisning tilbydes på alle taleinstitutter/kommunikationscentre på et relevant tidspunkt og med angivelse af tydelige og anerkendte mål for den enkelte afasiramte

Det anbefales, at der ud over fælles mål for gruppen, opstilles tydelige mål for den enkelte deltager, så det sikres, at tilbuddet opleves som målrettet og relevant. Det anbefales, at der tydeligere skelnes mellem tilbud, hvis hovedformål er at bedre sprog og kommunikation gennem compensation, og sociale tilbud hvor hovedformålet er, at de afasiramte er sammen med ligestillede.

5. Undervisningsplaner udformes, så de opleves som et fælles arbejdsredskab

Det anbefales, at undervisningsplanen udarbejdes i et tæt samarbejde mellem logopæden, den afasiramte og de pårørende, og at den individuelle undervisningsplan udformes således, at den afasiramte og de pårørende forstår og anerkender mål, omfang, form og indhold i undervisningen og at aftaler, om hvornår målene evalueres, klart fremgår af undervisningsplanen. Undervisningsplanen skal udleveres til den afasiramte i et let forståeligt sprog.

6. Undervisningens hyppighed og varighed skal tilpasses fleksibelt til den enkeltes behov

Undervisningen skal kunne efterfølges af pauser til integrering af de nye færdigheder i dagligdagen. I denne periode skal der være mulighed for kontakt til en logopæd.

7. Der sikres vikardækning ved ferier, sygdom og kurser, så aflysninger undgås

Det anbefales, at undervisningen er kontinuerlig og stabil. På sygehusene og efter udskrivelsen skal

der afsættes ressourcer, således at logopæderne kan vikariere for hinanden, så undervisningsforløb kan igangsættes – og ikke afbrydes eller udsættes.

8. Der sikres tilfredsstillende kørsel til undervisningen, og at undervisningen foregår i egnede lokaler

Det anbefales, at kørselstid og ventetid står i et rimeligt forhold til undervisningstiden, således at undervisning ikke fravælges pga. for lang og for ustabil køre- og ventetid. Det anbefales, at undervisningen foregår i egnede og rolige omgivelser, og at lokalerne er handicapegnede.

9. Undervisningens ophør skal begrundes og om muligt varsles i god tid

Det anbefales, at ophør af undervisningen varsles i god tid og med tydelig angivelse af årsagen til ophøret. Det anbefales, at den ramte og pårørende tilbydes en evaluerende samtale tre måneder efter undervisningens ophør.

10. De pårørende inddrages tidligt og kontinuerligt i undervisningen

Det anbefales, at de pårørende inviteres – både på sygehuset og i det videre forløb – til at deltage i undersøgelse og undervisning samt tilbydes rådgivning og vejledning. Det anbefales, at den pårørende tilbydes vejledning uanset om den afasiramte af helbredsmæssige grunde ikke er i stand til at modtage taleundervisning. Der må ikke være ventetid på rådgivning og vejledning til de pårørende.

11. Der gives specifikke tilbud til pårørende

Det anbefales, at der udvikles fleksible og særligt målrettede tilbud til pårørende. Det kan være i form af enesamtaler og/eller gruppeforløb.

12. Afasiramte og pårørende har mulighed for rådgivning og vejledning livet igennem

Det anbefales, at afasiramte familier efter undervisningens ophør, kan henvende sig til en logopæd og få rådgivning og vejledning, og at der er tilbud om opfølgende samtaler fx en gang om året. Det anbefales også, at tilbuddene til afasiramte, pårørende og andre relevante personer i omgivelserne rækker længere ud i fremtiden og at fokus er på aktivitet og deltagelse i samfundslivet. Det anbefales, at der gives tilbud om talepædagogisk rådgivning, vejledning og undervisning til andre end de nærmeste pårørende – fx til arbejdskolleger og venner.

Endelig mener Hjernesagen, at alle fagpersoner, både på hospitaler og kommuner, der arbejder med mennesker med afasi, skal uddannes til at kunne anvende samtalestøtte i kommunikationen med mennesker med afasi.

Hjernesagen
Vi tager hånd om hjernen